

ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»

Кафедра технологій переробки та зберігання с.-г. продукції

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Декан біолого-технологічного факультету
Балабанова І.О.
“28” серпня 2019 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК.02 МЕТОДИ І ОРГАНІЗАЦІЯ ДОСЛІДЖЕНЬ

Рівень вищої освіти - третій (освітньо-науковий)

Освітньо-наукова програма – «Технологія виробництва і переробки продукції
тваринництва»

Спеціальність - 204 «Технологія виробництва і переробки продукції
тваринництва»

Факультет біолого-технологічний

2019

Робоча програма «Методи і організація досліджень», для здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньо-науковою програмою третього (освітньо-наукового) рівня, спеціальності 204 «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва».

Розробники:

Пелих В.Г. – доктор с.-г. наук, професор
(вказати авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання)

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри технологій переробки та зберігання с.-г. продукції
Протокол від “~~27~~” серпня 2019 року № 1

Затверджено на Вченій раді біолого-технологічного факультету
Протокол №1 від “28 серпня 2019 року

Завідувач кафедри технологій переробки
та зберігання с.-г. продукції

(підпис)

(Пелих В.Г.)
(прізвище та ініціали)

“~~27~~” серпня 2019 року

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність (напрямок підготовки), освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 20 – «Аграрні науки та продовольство» (шифр і назва)	Дисципліна циклу загальнонаукової підготовки (обов'язковий компонента)
Змістових частин – 3	204 „Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва”	Рік підготовки:
Індивідуальне науково-дослідне завдання _____ (назва)		1-й
Загальна кількість годин - 90		Семестр
		2-й
		-
		Лекції
		12 год.
		Практичні, семінарські
		12 год.
		Лабораторні
		-
		Самостійна робота
		66 год.
		Індивідуальні завдання:
		-
		Вид контролю: залік

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить: 1:3,5

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Дисципліна «Методи і організація досліджень» є невід'ємною складовою навчального процесу аспіранта, що навчається за спеціальністю 204 «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва».

Мета – підготовка аспіранта до організації та виконання наукових досліджень у тваринництві, а також виконання професійних управлінських завдань, самостійної викладацької чи наукової роботи.

Завдання – навчити вести постійний пошук науково-обґрунтованого рішення подальшого розвитку тваринництва; проводити виробничу перевірку результатів наукових досліджень; ефективно використовувати методичні матеріали про порядок вибору теми наукового дослідження, формулювання завдань та розробки плану досліджень, оволодіння системою пошуку необхідних для виконання роботи методів наукових досліджень, їх виконання, систематизації та аналізу отриманих даних, біометричної їх обробки, принципами користування науково-технічною інформацією, патентного пошуку, набуття необхідних знань щодо винахідництва; чіткого дотримування у своїй роботі вимог біоетики та наявних директивних матеріалів.

У результаті вивчення навчальної дисципліни аспірант повинен:

- знати:

методологію та методи наукової роботи та правила їх застосування, **основні методики науково-виробничих дослідів на різних видах тварин**, принципи, методи і поняття наукових досліджень

- вміти:

збирати та обробляти інформацію, необхідну для проведення наукових досліджень, застосовувати доцільні методи при проведенні наукових досліджень залежно від їх цілей; ефективно проводити дослідницьку діяльність; аналізувати необхідні статистичні дані; підбирати тварин для дослідів, формувати з них піддослідні групи, проводити всі передбачені тематичним планом дослідження; вести необхідні записи, проводити біометричну обробку отриманих даних, систематизувати їх, аналізувати і оформляти у вигляді звіту, оглядів літератури, наукових публікацій.

- оволодіти компетенціями:

ЗК.01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК.02. Здатність спілкуватися держаною мовою як усно так і письмово.

ЗК.04. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій.

ЗК.05. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК.06. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК.07. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК.08. Здатність працювати автономно.

ЗК.09. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконаних робіт.

ЗК.10. Визначеність та наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.

ФК.01. Здатність планувати, організовувати та проводити наукові дослідження, обробляти, публікувати та патентувати їх результати

ФК.02. Здатність до ретроспективного аналізу наукового доробку з технології виробництва і переробки продукції тваринництва

ФК.03. Здатність до комплексного підходу у володінні інформацією щодо сучасного стану і тенденцій розвитку світової і вітчизняної сільськогосподарської науки.

ФК.04. Здатність до планування та управління часом підготовки дисертаційного дослідження.

ФК.05. Здатність проведення фахового аналізу різних інформаційних джерел, авторських методик, конкретних освітніх, наукових та професійних матеріалів з технології виробництва і переробки продуктів тваринництва.

ФК.06. Комплексність у виявленні, постановці та вирішенні наукових задач та проблем у технології виробництва і переробки продуктів тваринництва.

ФК.07. Здатність виконувати, аналізувати та критично оцінювати результати експериментальної роботи з біологічними об'єктами тваринництва.

ФК.08. Здатність обґрунтовувати новоздобуті знання в області наукових досягнень з технології виробництва і переробки продуктів тваринництва.

ФК.09. Здатність формувати структуру дисертаційної роботи та рубрикації її змістовного наповнення.

ФК10. Здатність брати участь у наукових дискусіях, критичних діалогах на вітчизняному та міжнародному рівнях, відстоювати свою наукову позицію з технології виробництва і переробки продуктів тваринництва

- демонструвати програмні результати:

ПРН1. Вміти представляти результати наукових досліджень державною та іноземною мовами.

ПРН2. Демонструвати знання та розуміння під час здійснення наукових досліджень у лабораторних та виробничих умовах з біологічними об'єктами тваринництва.

ПРН5. Обробляти статистично отримані результати наукових досліджень з використанням інформаційних технологій.

ПРН6. Здійснювати оцінку та забезпечувати високу якість наукових досліджень в технологічних процесах виробництва і переробки продуктів тваринництва.

ПРН7. Приймати участь у виконанні бюджетних, госпдоговірних та ініціативних науково-дослідних робіт (тем).

ПРН9. Проводити комплексно та методично вірно наукові дослідження.

ПРН10. Досягати поставленої мети та отримувати результати наукових досліджень.

ПРН11. Аналізувати наукові доробки вітчизняних та зарубіжних авторів, використовуючи сучасні інформаційні ресурси.

ПРН15. Виявляти достовірну різницю результатів наукових досліджень

ПРН16. Аналізувати результати досліджень та робити оцінку ефективності наукових досліджень

3. Програма навчальної дисципліни

Змістова частина 1. Методи наукових досліджень

Тема 1. Методологія і методи наукових досліджень.

Логіка та методологія наукового дослідження. Класифікація методів дослідження. Експеримент як метод дослідження. Зоотехнічний експеримент. Основні принципи проведення дослідів на тваринах. Резерви та шляхи підвищення ефективності НДР. Наукова організація праці (НОП) у дослідницькій діяльності.

Тема 2. Вибір теми, формулювання завдань, організація наукових досліджень.

Планування зоотехнічного досліду. Орієнтовна структура наукової роботи. Назва теми і її розділів. Наукове обґрунтування постановки досліду. Передбачуваний (очікуваний) результат досліду. Мета і завдання. Об'єкт, предмет та методи досліджень. Умови, місце, час, схема і техніка досліду. Робочий план досліду. Основні напрями зоотехнічних досліджень, що визначають науково-технічний прогрес у тваринництві. Методичні прийоми: розрахунково-аналітичні, органолептичні, документалістики, спостереження, експеримент, впровадження результатів в практичну діяльність. Сучасні методи дослідження у годівлі, селекції, відтворенні, біотехнології тощо.

Змістова частина 2 . Методи проведення дослідів у тваринництві

Тема 3. Критерії постановки дослідів та основні методи і методики досліджень у свинарстві та скотарстві.

Методика постановки досліджень. Породовипробовування. Відторювальна здатність, ріст і розвиток. Відгодівельні, м'ясні та забійні якості. Індексна селекція. Інші дослідження. Експеримент. Формулювання понять, принципів, категорій. Генна інженерія.

Тема 4. Критерії постановки дослідів та основні методи та методики досліджень у вівчарстві та інших видів сільськогосподарських тварин.

Сучасні вимоги до постановки дослідів на тваринах. Дослідження взаємодії факторів, виробничих процесів і операцій. Науковий, науково-господарський та виробничий експерименти. Вибір методу постановки зоотехнічного досліду. Методи підбору тварин. Класифікація наукових досліджень. Методи, особливості зоотехнічних досліджень. Сучасні методи дослідження у годівлі, селекції, відтворенні, біотехнології тощо

Змістова частина 3. Впровадження наслідків досліджень у тваринницьку практику

Тема 5. Виробнича перевірка наслідків досліджень.

Ефективність НДР: економічна, науково-технічна, соціальна. Методи оцінки. Підготовка наукових матеріалів до друку. Графічне відображення результатів. Біометрична обробка даних досліджень. Інформаційне забезпечення НДР. Інтелектуальна власність. Умови патентоспроможності винаходу

Тема 6. Служба науково-технічної інформації та її роль у науковій роботі.

Розробка та експериментальна перевірка моделі, головних ідей, концептуальних положень, що покладені в основу дослідження. Обробка даних дослідження та оформлення результатів. Форми відображення результатів наукового дослідження: повідомлення, доповіді, тези, статті, дипломні роботи, розділи до монографій, науково-методичні рекомендації, навчальні посібники, дисертації, монографії. Винахідництво та патентознавство Інтелектуальна власність. Об'єкти. Охорона прав. Оформлення патенту. «Ноу-хау», «Шоу-хау». Промислове шпигунство. Ліцензійний договір.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових частин і тем	Кількість годин											
	денна форма						вечірня форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістова частина 1. Методи наукових досліджень												
Тема 1. Методологія і методи наукових досліджень	16	4	2			10	-	-	-			-
Тема 2. Вибір теми, формулювання завдань, організація наукових досліджень.	12		2			10	-	-	-			-
Разом за змістовою частиною 1	28	4	4			20	-	-	-			-
Змістова частина 2 . Методи проведення дослідів у тваринництві												
Тема 3. Критерії постановки дослідів та основні методи і методики досліджень у свинарстві та скотарстві.	14	2	2			10	-	-	-			-
Тема 4. Критерії постановки дослідів та основні методи і методики досліджень у вівчарстві та інших видів сільськогосподарських тварин	14	2	2			10	-	-	-			-
Разом за змістовою частиною 2	28	4	4			20	-	-	-			-
Змістова частина 3 . Впровадження наслідків досліджень у тваринницьку практику.												
Тема 5. Виробнича перевірка наслідків досліджень.	18		4			14	-	-	-			-
Тема 6. Служба науково-технічної інформації та її роль у науковій роботі.	16	4				12	-	-	-			-
Разом за змістовою частиною 3	34	4	4			26	-	-	-			-
Усього годин	90	12	12			66	-	-	-			-

5. Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	вечірня
1	Змістова частина 1. Методи наукових досліджень		
2	Тема 1. Методологія і методи наукових досліджень	4	-
3	Змістова частина 2 . Методи проведення дослідів у тваринництві		
4	Тема 3. Критерії постановки дослідів та основні методи і методики досліджень у свинарстві та скотарстві.	2	-
5	Тема 4. Критерії постановки дослідів та основні методи і методики досліджень у вівчарстві та інших видів сільськогосподарських тварин	2	-
6	Змістова частина 3 . Впровадження наслідків досліджень у тваринницьку практику.		
7	Тема 6. Служба науково-технічної інформації та її роль у науковій роботі.	4	-
	Разом	12	-

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	вечірня
Змістова частина 1. Методи наукових досліджень			
1	Тема 1. Основні принципи проведення дослідів на тваринах.	2	-
2	Тема 2. Основні напрями зоотехнічних досліджень, що визначають науково-технічний прогрес у тваринництві	2	-
Змістова частина 2 . Методи проведення дослідів у тваринництві			
3	Тема 3-4. Біометрична обробка даних досліджень.	4	-
Змістова частина 3 . Впровадження наслідків досліджень у тваринницьку практику			
4	Тема 5. Класифікація наукових досліджень. Методи, особливості зоотехнічних досліджень.	4	-
	Разом	12	-

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	вечірня
1	Резерви та шляхи підвищення ефективності НДР.	4	-
2	Наукова організація праці (НОП) у дослідницької діяльності.	6	-
3	Методичні прийоми: розрахунково-аналітичні, органолептичні, документалістики, спостереження, експеримент, впровадження результатів в практичну діяльність.	10	-
4	Сучасні методи дослідження у годівлі, селекції, відтворенні, біотехнології тощо.	4	-
5	Експеримент. Формулювання понять, принципів, категорій	6	-
6	Генна інженерія.	4	-
7	Сучасні методи дослідження у годівлі, селекції, відтворенні, біотехнології тощо	6	-
8	Інформаційне забезпечення НДР. Інтелектуальна власність.	14	-
9	Умови патентоспроможності винаходу	6	-
10	«Ноу-хау» , «Шоу-хау». Промислове шпигунство. Ліцензійний договір	6	-
	Разом	66	-

8. Індивідуальні завдання

Індивідуальна робота аспіранта включає:

- виконання індивідуальних завдань (рефератів, розрахункових завдань за методикою, визначеною на практичних заняттях);
- індивідуальні заняття під керівництвом викладача у позанавчальний час (консультації з питань виконання рефератів, індивідуальних розрахункових завдань);
- консультації щодо підготовки до практичних занять, підсумкового контролю з дисципліни.

Приклади індивідуальних завдань

Завдання:

- ✓ Наукові і практичні аспекти розвитку селекційно-племінної роботи в тваринництві
- ✓ Планування дослідів
- ✓ Основні методики визначення селекційної цінності тварин
- ✓ Наукова організація праці дослідника
- ✓ Апробація селекційних досягнень

9. Методи навчання

Під час вивчення навчальної дисципліни комплексно використовуються наступні методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності аспірантів: лекції з застосуванням мультимедійних проекторів, слайдів, інших електронних носіїв; практичні заняття з використанням сучасних методик; самостійна робота з рекомендованими підручниками в читальному залі університету, спеціальним довідковим і інформаційним матеріалом кафедри; індивідуальна робота із аспірантами з питань більш глибокого вивчення окремих тем і напрямків навчальної програми, виконання самостійної роботи; діалоги та бесіди з практичних питань методів і організації досліджень в тваринництві, моделювання технологічних процесів даної галузі, породи тварин тощо.

10. Методи контролю

У процесі навчання аспіранта викладачем реалізується поточний і підсумковий семестровий контроль знань.

Поточний контроль здійснюється після викладання лекційного матеріалу, методики виконання практичних занять та самостійного завдання згідно плану і обсягів конкретної змістової частини. Поточний контроль має за мету перевірку рівня підготовленості аспіранта до виконання конкретної роботи. Основною формою поточного контролю є усне опитування кожної теми змістового модуля та перевірка індивідуальних завдань.

Підсумковий контроль відображає міру компетентності аспіранта в навчальній дисципліні і проводиться у формі заліку в обсязі навчального матеріалу, визначеного навчальною програмою.

11. Розподіл балів, які отримують здобувачі

Поточне тестування та самостійна робота						Сума
Змістова частина 1		Змістова частина 2		Змістова частина 3		
T1	T2	T3	T4	T5	T6	100
20	15	15	15	15	20	

T1, T2 ... T4 – теми змістових частин.

Схеми оцінювання ДВНЗ «ХДАУ»

Шкала ECTS

Оцінка	Мін. рівень досягнень	Макс. рівень досягнень
A	90	100
B	82	89
C	74	81
D	64	73
E	60	63
F _x	35	59
F	1	34

Шкала ECTS недиференційована шкала

P	60	100
F	0	59

12. Методичне забезпечення

- Інструктивно-методичні матеріали для проведення практичних занять з дисципліни: "Методи і організація наукових досліджень" для третього (освітньо-наукового) рівня спеціальності 204 „Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва”.
- Інструктивно-методичні матеріали для виконання самостійної роботи з дисципліни: "Методи і організація наукових досліджень" для третього (освітньо-наукового) рівня спеціальності 204 „Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва”.
- Конспект лекцій з дисципліни "Методи і організація наукових досліджень"

13. Рекомендована література

Базова

1. Важинський С. Методика та організація наукових досліджень: Навч. посіб. Суми: СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2016. 260 с.
2. Гайдучок В.М., Теорія і технологія наукових досліджень: Навч. посібник. – Львів: Афіша, 2006. 228 с.
3. Основи методології та організації наукових досліджень: Навч. посіб. для студентів, курсантів, аспірантів і ад’юнтів. За ред. А. Є. Конверського. К. Центр учбової літератури, 2010. 352 с.
4. Сучасні методики досліджень у свинарстві / Інститут свинарства ім. О. В. Квасницького УААН за редакцією В. П. Рибалко М. Д. Березовського. – Полтава, 2005. – 227с.

Додаткова

1. Коваленко В.П., Нежлукченко Т.І., Халак В.І., Папакіна Н.С. Біометричний аналіз мінливості ознак сільськогосподарських тварин і птиці. Навчальний посібник з генетики сільськогосподарських тварин. Херсон: Олди-плюс, 2010. 216 с. (Гриф наданий Міністерством аграрної політики України (лист №18-28-13/34 від 15.01.2010).
2. Методика дослідної справи у бджільництві: Навчальний посібник / Броварський В.Д., Бріндза Я., Отченашко В.В., Повозніков М.Г., Адамчук Л.О. К.: Видавничий дім «Вініченко», 2017. 166 с.
3. Мікульонок І. Основи інтелектуальної власності: Навчальний посібник. - К.: ІВЦ "Видавництво "Політехніка", Ліра-К., 2008. 232 с.
4. Пилипчук М.І. Григор’єв А.С, Шостак В.В. Основи наукових досліджень: Підручник К.: «Знання», 2007. 270 с.
5. Романчиков В.І. Основи наукових досліджень. Навчальний посібник. К.: Центр учбової літератури, 2007. 254 с.
6. Яблонський В.А., Яблонська О.В. Методи наукових досліджень у тваринництві та ветеринарній медицині. К. , 2012. 297с.
7. Яблонський В.А., Яблонська О.В., Плахтій П.Д. Наукознавство. Основи наукових досліджень у тваринництві та ветеринарній медицині. К.2001,-244 с.

Інформаційні ресурси

1. Державне підприємство «Український інститут інтелектуальної власності»
Режим доступу: <https://ukrpatent.org/uk>
2. Організація науково-дослідної роботи. НБУВ Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. Режим доступу: [http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?Z21ID=&I21DBN=REF&P21DBN=REF&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=JwU_B&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=U=&S21COLORTERMS=0&S21STR=%D0%A7215.1\\$](http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?Z21ID=&I21DBN=REF&P21DBN=REF&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=JwU_B&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=U=&S21COLORTERMS=0&S21STR=%D0%A7215.1$)